

glede vere. Vedno se napadali duhovnike, pobožnosti, Cerkev, se norčevali iz verskih resnic (Mirmolja), a menda so vedno trdili, sklicujoč se na sedmo točko pravih, da so verni. Zdej — po besedah lažnjivega kljukeo Schnuderla — nam je vse jasno. Oni so sicer zavrgli krščansko vero, zato se družijo z njenimi največjimi sovražniki, a sprejeli so pasje vero. To je po njihovem popolnoma logično. Učenci liberalcev so in liberalci („Domovina“ in drugi) jih hvallijo, da so dobri učenci. Liberalci pravijo, da je človek od opice, da je samo bolj imenitna žival. Liberalni učenci samostojci pa grede dalje. Če je človek od živali ali je celo žival, zakaj bi tudi temu primerne vere ne imel. Opica jim je manj znana žival, pa so si izbrali psa, da bi po njegovi povzeli svojo vero. Morebiti so se na to živalco, ki je znana po svoji zvestobi, ozrli tudi zato, ker ravno tako zvesto samostojci ubogajo liberalce in jim služijo. Zdej tudi razumemo, zakaj samostojci vse, kar po krščanstvu diši: papeža, Marijino družbo, duhovnike in krščansko misleče svetnega stana, krščansko stranko, tako besno z lažmi, obrekovanji napadajo in blatijo, kakor tudi pes oblaja popotnika, naj še tako mirno gre svojo pot. Zdej nam je Schnuderlov govor v St. Janžu, poln laži in steklih hujškarij, razumljiv. Tako uči pesja vera, saj je sam rekel, da ima pes tudi vero, in je s tem hotel dokazati vernost Samostojne kmetijske stranke. Sreča St. Janž, da je tukaj tajnik Samostojne in agrarni nadzornik Schnuderl, proglasil pesjo vero kot sradno vero Samostojne ter nastopil tu kot njen apostol pod vrhovnim vodstvom Mirmolje, ki bo namesto krščanskih nebes, iz katerih se je večkrat v govoru in v listu norčeval, pripravil slovenskemu ljudstvu pasja nebesa. Pesjo življenje pa ni ravno na najboljšem glasu in ne verjamemo, da bi samostojna pesja vera in samostojna pesja nebesa bila kaj boljša. Zato dvomimo, da bote s to vero pridobili kaj več pristašev. Eno pa ste vendar s tem dosegli, glede vere ste se postavili na samostojno pasjo stališče. Le pazite, da se pride vse skupaj — na psa.

Zopet rekviriranje. Med svetovno vojsko so bili glavni agitatorji sedanje Samostojne najhujši rekviriranci raznih živil, posebej se živine in žita. Rekviriranje jim je prišlo tako v meso in kri, da sedaj mislijo z nasiljem rekvirirati kroglice za svojo stranko. Pa ne bo šlo. Ljudstvo si je delovanje rekviriranjev preveč dobro zapomnilo in kliče: proč z rekviriranci!

Samostojneži so na usta Drogenika v Beogradu izjavili, da so za razredni boj kmetijskega stanu. Tudi je pot je, kakor po navadi, Drogenig drugače govoril, kakor misli on in njegovi pristaši. V „Kmetijskem listu“ beremo več o obrtniških težnjah, kakor o kmetijskih, med kandidati bodo imeli večinoma liberalne obrtnike, krčmarje, mesarje in mešetarje, prave kmete zelo malo. Drogenig in Urek mislita, da zadostuje da se na shodih dereta in v nič devata kmetiško zvezo, na vodilna mesta pri Samostojni pa spravljata le same nekmete, ker šteje Samostojna bore malo zavednih kmetov med svojimi pristaši. Advokat dr. Visenjak, hauptman Sancin, verižnik Kamenssek, mešetarja Drogenig in Mermolja, advokat dr. Florijan Kukovec, krčmar Ivan Lipold, nadučitelj Koebek, „pisar“ Urek, brezposelni šafar Schnuderl, finančar Pirtovšek, advokat dr. Zabukovšek, agitator brez kmetije Novak, jurist Dobnik in železnični uradnik Hoinigg kot voditelji Samostojne so najboljši dokaz, da je Samostojna liberalna, nekmetiška stranka, pribežališče vseh nemškutarjev.

Samostojneži v dveh podobah. Liberalci iz Vrtojbe, general Samostojne Mirmolja, je pri Sv. Križu nad Mariborom radi navzočih pristašev Kmetiške zveze hinavsko zavijal oči in trdil, da ni proti duhovščini, istega dne popoldne na shodu v St. Jurju ob Pesnici, kjer so bili sami bivši stajercijanci navzoči, kateri sovražijo duhovnike radi narodnega dela, pa je krepke udrihal po duhovščini. Mermolja je na isti način „vodil“ na Goriškem liberalno stranko, a temeljito zavozil s svojo politiko tako, da ne upa več domov na Goriško Mešetar Mermolja, ki se nikdar ne prime kmetijskega dela, ampak mešetari in vozari po deželi in vleče tisočake od liberalcev in njih bank, ne da pri nas ničesar dosege. Najboljši dokaz, koliko daje ljudje na njegovo delovanje, je razpad krajevne organizacije Samostojne v Jarenini, v župniji, kjer prebiva Mermolja že kakih 5 let.

Zakaj mora kmetiško ljudstvo biti zoper Samostojno? 1. Zato, ker niso samostojni, ampak odvisni od slovenske demokratske, to je liberalne stranke, 2. Ker capijo moč kmetijskega ljudstva, ki mora biti edino, da si ohrani svoje pravice. 3. Ker nikoli ne napadajo liberalne, oziroma demokratske stranke, pač pa neprenehoma Slovensko ljudsko stranko, ki se je od prvega dne svojega obstanka borila za slovenskega kmeta in mu priborila vse, kar danes ima. 4. Ker si samostojneži niso upali niti v svoj volilni program postaviti resnične samouprave z zakonodajno močjo, ampak megljeno govorijo zgolj o „pokrajinski samoupravi“. 5. Ker kmetom pridigujejo, da mora kmet voliti same kmete, v resnici pa vodijo Samostojno — „kmetije“ Piro, dr. Zerjav, Jamnik in tako dalje. 6. Ker niso več svojega obstoja za kmeta nič drugega naredili, kakor da so hoteli razbiti Kmetijsko družbo. 7. Ker se družijo z zastopniki kapitala v Jugoslovski demokratični stranki.

Zaščitnik Samostojne je liberalci dr. Zerjav. Kdor ne verjame, mu povemo, da je dr. Zerjav, ko je absolutistično vladal dal Samostojnim za prevoz koruze 40 železniških voz na razpolago, dočim jih niti deželna vlada ni mogla dobiti. Zato pa so tega svojega dobrotnika Samostojni tudi šli pozdravljat 23.

novembra lanskega leta. Samostojna pravi, da hoče „čuvati verski čut v našem ljudstvu.“ Kako hinavske so te besede, kažejo besede njihovega patrona doktor Zerjave v programnem govoru: „Klerikalizem, (to je katoliška Cerkev, Op. ured.), ki ga vodi šef (poglavar) v italijanskem Rimu (to je papež, Op. ured.), bomo preganjali, dokler ga ne poženemo iz Jugoslavije. Treba ga je zatreti.“ Ali mislite, da bo Samostojna branila vero in Cerkev, če jo njen šef (vodja) preganja in hoče zatreti?

Drogenik — kmetijski prijatelj. Leta 1909. se je pustil sedanji glavni govornik Samostojne stranke voliti v odbor Kmetijskega društva v St. Jurju ob južni železnici in je po njegovi izvolitvi „sladkomilo“, kakor je njegova navada, govoril, da bo vse storil, da se društvo povzdigne. G. Drogenig je govoril, mislil pa kot bivši stajercijanec in najhujši sovražnik kmetijske organizacije čisto drugače. Z dvema drugima odbornikoma vred je brez sklepa se je šel k sodišču v Celje in napovedal konkurz društva. Nemški sodniki v Celju so Drogeniga opozarjali, da ni vzroka za konkurs, a on je toliko časa pritiskal in cel dan nadlegoval sodnike, da so se končno udali. Se pri obravnavi so sodniki izjavili, da je konkurz popolnoma nepotreben, da bi lahko zadruga, ako bi le pol leta dobro poslovala, primanjkljaj, ki ni znašal niti 2000 K pokrila. Drogenigu se je šlo zato, ubiti kmetijsko organizacijo in oškodovati zavedne slovenske kmete. Ako bi zadruga naprej delovala, bi lahko sedaj imela, kakor druge zadruge, katere so tudi pred vojno težko izhajale, lepo premoženje in bi kmetom po nizki ceni oddajala kmetijske potrebščine ter uspešno delovala proti blagovnemu oduštvu. Danes se dela Drogenig velikega prijatelja kmeta, ker dobi mastno plačilo za vsak shod in ker mnogo zasluži z razpečavo blaga Ekonoma, v srečo pa je mešetar, kateri gleda le na svoj dobiček.

Polem „Samostojni“ v Framu. Zaveden slovenski kmet iz Frama nam piše: Mislili smo, da bo shod „Samostojne“ dne 24. okt. kaj večjega, a izpadel je slabo. Nekaj naših zavednih mož, nekaj socialistov, a samostojnih pristašev iz Frama — nobenega. Govoril je nek Norak iz Sov. Bistrice, od začetka še precej gladko, a ko so mu od ene strani naši, od druge socialisti začeli mečati njegov naučen govor, je prišel iz tira. Pokazalo se je jasno, da tukajšnje ljudstvo ne mara te nove liberalne stranke. Ko so hoteli voliti krajevni odbor in vabili za pristop, je večina zapustila gostilno, ostalo je le par kmetov iz Planin, učitelja Skrbinšek stari in mladi (seveda „kmeta“) in par navadnih pivcev. Samostojna bi si pač lahko prihranila to pot v Framu ter ostala kar na Planici. Mi bomo pa peskrbeli, da v Framu ne dobi nobenega volilca. Mi ostanemo vsi zvesti naši krščanski ljudski stranki, kmetijski zvezi. Bahače in nerazodoneže pa privoščimo „Samostojni“.

Samostojna proli ženski volilni pravici.

Samostojni vedno trdijo, da je njim samo le za kmetiški stan in njega blagor. Tako govorijo, a delajo velikokrat njemu v škodo. To se je pokazalo zlasti takrat, ko so liberalci in socialni demokratje hoteli dati volilno pravico samo študiranim gospodičam in tovarniškim delavkam, ne pa tudi kmetiškim ženam in dekletom. Kmetiška zveza se je z vso silo potegovala za volilno pravico kmetijskih žen in deklet in vsak, komur je mar, da bi kmet prišel do moči in veljave, bi moral isto storiti. Saj z glasovi kmetije bi se številno kmetijskih glasov podvojilo, kmetiški stan bi s tem dobil dvakrat toliko zastopnikov in torej se enkrat večje moč v državi. In vendar so samostojneži delali na vse kriplje zoper to, da bi ženske dobile volilno pravico. Zakaj pa? Kako je to mogoče, saj bi potem vendar kmet imel večjo moč v državi? Da so bili zoper žensko volilno pravico, je bil vzrok samo to, ker so se bali, da bi ženske volile krščansko misleče može za poslance, ne pa liberalnih samostojnežev. S tem so se izdali, da niso krščanskega, ampak protiverškega mišljenja ter so obenem pokazali, da oni bolj sovražijo vero, kakor ljubijo kmetiški stan; rajši bi izdali kmetške koristi, rajši bi videli, da bi kmet imel polovico manj zastopnikov, samo da ne bi bilo krščanskih zastopnikov več. To so izdajali kmetijskih koristi, ne pa bojevniki zanje. Sram bi jih moralo biti, ako bi bili sramu zmožni.

Tudi slavni resnicoljub in lažnjivi kljukeo Schnuderl se je na shodu v St. Janžu na Dravskem polju dne 15. 8. t. l. ostro izrekel zoper žensko volilno pravico. Ženske namreč malo bolj samostojno mislijo, in se ne bi dale tako od samostojnih lažnjivih kljukeev farbat, kakor mnogi samostojni može! Hotel je celo s sv. pismom dokazati, da ženska nima volilne pravice, ker to pravi: pod oblastjo moža boš. „Vsled tega“, je rekel, „žena ni več kot mož in tudi ne bi smela imeti volilne pravice.“ To vam je modrost! Ker žena ni več kot mož, ne sme voliti. Ubogi samostojni možgani, kaj vse morate prekuhati! Ta Schnuderl bi rad z ženskami delal, kakor so pagani delali, niso jih imeli za enakovredna bitja, njihova igrača so bile, pravice in svobode niso imele. Tako menda uči Schnuderlova pesja vera o pravicah žensk, krščanska govori drugače. Schnuderl se boji zaradi ženske volilne pravice preprirov, ki bi privedli do lo-

žitve zakona. Če ne bo drugih vzrokov (pijančevanje, surovo ravnanje, nezvestoba itd.), potem bodo malo ločilev. Vsak naj drugemu pusti prostost, pa bo mir. Prigovarjati na dobro stran je dolžnost, siliti pa ne, in se tudi ne more. Ali misli Schnuderl, da bi morala žena vsako se tako napačno ali pa zlobno mnenje ali voljo možu ubogati? To bi bilo pesjo razmerje, ne pa krščansko, ali pa človeško. Lepa bodočnost se obeta ženskam pod samostojneži! Kako nežen je g. Schnuderl do žensk, kaže njegov stavek: Ko bi moja žena hotela vplivati na mene, da bi volil po njeni želji, jaz ji dam tako brco, da bi zletela čez Ocean v Ameriko, da bi se nikdar več ne vrnila. Cudovito fino, viteško, zelo samostojno obnašanje. Tako bi se menda poravnala različna mnenja po predpisih pesje Schnuderlove vere in manire. Kaj pa, g. Schnuderl, če bi se stvar zasukala, pa bi vam vaša žena tako brco dala? Ne vem, če bi vas v Ameriki z veseljem sprejeli, ker tam zelo spoštujejo ženske in se jim dali volilno pravico. Morebiti pa bo slovenske kmetiško ljudstvo s samostojci naredilo po vašem receptu ter jim dalo pri volitvah zasluženo — brco!

Socialisti proti veronauku v šoli. Socialni da mokratje so izdali poseben proglas za volitve. V tem proglasu pravijo: „Zahtevamo šolsko reformo (preosnovno), ki naj predvsem osvobodi šolo vseh vplivov cerkve.“ Torej katoliška cerkev nima pri šoli nič več govoriti. Tudi njen služabnik, duhovnik ne sme več v šolo. Kdo jih bo učil veronauk? Otroci tudi ne bodo hodili skupno k sv. zakramentom, ne k sv. maši! Rastli bodo brez vere, brez vzgoje. Posledice za to pa bodo nosili stariši, ki jih bodo otroci še manj ubogali in na stare dni še slabše z njimi ravnali, kakor se zdaj že pogosto godi! Če se bo kakem socialistu na stare dni od otrok slabo godilo, naj se nič ne pritožuje, saj je sam glasoval za stranko, ki hoče wreči veronauk iz šole.

Kmetiške stranke na Hrvaškem. Tudi na Hrvaškem skušajo razni liberalni mogotci pridobiti kmetiško ljudstvo z raznimi kmetijskimi strankami, kakor to pri nas skušajo liberalci s Samostojno kmetijsko stranko. Voditelj Hrvaške ljudske stranke doktor Simrak je na zboru zaupnikov Kmetiške zveze v Ljubljani opisal kmetiške stranke na Hrvaškem tako: Pri nas imamo mnogo kmetijskih strank. Pred tremi dnevi smo dobili še eno novo kmetiško stranko, ki ji načeluje siromašni milijonar in kapitalist dr. Poljak. Ta ustanovitelj stranke pravi, da doslej demokratska stranka (liberalna) ni dosli storila za kmeta, zato se hoče on pobrigati za siromašne seljake. A mi na Hrvaškem vemo, da porabi ta gospod na leto več za parfum za svoje lice, nego mnoge hrvaške vasi za sol (Smeh). Druga „seljačka stranka“ (kmetiška) pri nas je Hrvaška zajednica. Ta stranka misli, da je mogoče reševati razna kmetiška vprašanja, n. pr. vprašanje agrarne reforme na ta način, da gre skupaj z grofom Eltzom, ki ima 33.000 oralov zemlje. Tretja kmetiška stranka pri nas so radičevci. Ta stranka danes sploh ne vodi kmetiške politike, ampak samo državno-pravno politiko. Skozi 15 let svojega delovanja ni pokazala nobenega smisla za kako gospodarsko organizacijo med kmeti. Današnja svojo politiko gradi ona na nezadovoljnost širokih mas, ki je po sledica svetovne vojne. Med kmeti širi Radičeva stranka fraze, s katerimi obeča zlato gradove, čeprav dobro ve, da se sedanji položaj hrvaškega kmeta da izboljšati samo z uspešno vstrajnim delom kmetijskega združništva. Spremenljivost Radičev v politiki je znana. Ko so Hrvači leta 1902 in 1903 nasprotovali Srbom, ki so podpirali znanega Khvena Hederwarya, tedaj je radič pisal, da imajo Srbi bolj prav nego Hrvači. Ta čas ni bil on niti Hrvat niti katolik, nego Slovan in vsekrščan. Leta 1913, ko so Hrvači streljali na bana Cuvaja in Skrlca, je napisal knjigo, v kateri jih odvrča od atentata in revolucije in jim priporoča pot postavnosti. Leta 1914 je spesnil novo habšburško himno. Hrvaška kmetiška zveza je danes edina, ki vodi res kmetiško politiko, ne s frazami, ampak v prepričanju, da je mogoče priti do politične svobode samo preko prosvete in gospodarske svobode.

Tedenske novice.

Pozor bralci! Danes priobčujemo članek o osebni dohodnini. Opozarjamo na njega vse naše pristaše, posebno pa še agitatorje, ker vsebuje mnogo gradiva za volilni boj in je dokaz, kako vstrajna je naša stranka v obrambi ljudskih koristi in kako težavna je ta borba.

Viničarji Slovenskih goric, pozor! Da začnemo končno s prav resnim delom zaboljšanje težavnega viničarskega življenja, pridite vsi na vsi čarški shod, ki bo v nedeljo 14. novembra 1920 po rani sv. maši (ob 1/2 9) v telovadnici narodne šole v Ljutomeru. Poročali bodo viničarski zastopniki in naši delavski kandidati iz Maribora o vseh važnih viničarskih zadevah in zahtevah. Nikogar ne sme manjkati, ki si hoče priboriti v pošteno viničarski organizaciji boljše mesto v človeški družbi! Viničarji, vsi v enotno viničarsko organ zacio! Vabi Vas Vaša „Viničarska zveza“.

V Celju se bo vršil v nedeljo, dne 7. t. m. gospodarski shod, na katerem se bodo določile nove cene mleku. S sedanjo ceno pač ne more izhajati nobeden kmet, ko trgovci najhujšim

gospodarskim potrebščinam dnevne povišujejo cene! Forej kmetje in gospodinjje, ki vam je na tem, da bodo vaši dohodki tudi v pravičnem razmerju z naraščajočimi izdatki, vsi na shod. Na vsak način pa morajo biti številno zastopane vse bližnje občine! Začetek ob 9. uri v Narodnem domu!

Urek in minister dr. Korošec. Začnjo novice v „Gospodarju“ pod ravnokar omenjenim zaglavjem popravljamo v toliko resnici na ljubo, da je bil Urek pri mariborski vnovčevalnici pred vojsko in ne med vojsko. Vse drugo pa, kako ga je pognal dr. Korošec od vnovčevalnice radi računov, pa ostane in je resnica. Sicer pa na našo tozadevno obdolžitev gospod izreka molčijo in s tem potrjujejo sami neljubo jim zavešev.

Prava slika ruskega boljševstva. V nekem švedskem listu se popisuje današnja sovjetovska Ruska s petimi vprašanji in odgovori: 1. Kaj znači on žid na Ruskem? En žid na Ruskem, to je ljudski komisar. 2. Kaj dva žida? Dva žida, to je ljudski komisariat. 3. Kaj značijo trije židje? Trije židje tvorijo občinski zastop. 4. Kaj pa 99 židov in en Rus? To je sovjet. 5. A kaj 99 Rusov in pa en žid? To je pa rdeča armada.

Izstop iz „Samostojne“.

Podpisani Jožef Vernik, posestnik v Jarenini izjavljam, da izstopim iz „Samostojne kmetijske stranke“, ker sem spoznal, da Samostojna nas kmetsko samo za nos vodi. Stoji se mi, ogabna gonja gospodov okoli Samostojne, ki jo uganjajo proti krščanski kmetski stranki (Kmetaki zvezi) in njenim voditeljem. V naših krajih smo sedaj prav jasno spoznali, da je Samostojna največja nasprotnica kmetskega stanu, ker le širi sovražstvo in neslogo med kmetsko ljudstvo. Samostojna napada in se bori same proti krščanski stranki, sramoti katoliške meže, zato jo lahko imenujemo — liberalno stranko. Pri nas v Jarene odstopil od „Samostojne“ predsednik njenega krajevnega odbora g. Šumenjak, njemu sledim jaz in še več drugih. V taki dražbi kot so samostojnejši, ne maram več biti. Odslej bomo zopet vsi zvesti prištasi Kmetске zveze.

Jarenina, 2. novembra 1920.

Jožef Vernik, posestnik.

Samostojna hinavščina.

Znani kričač Mermolja vlači sedaj na shode Sa mostojne nekoga Lipovščaka od Sv. Marjete ob Pesnici. Mož je tudi „govornik“. Dela se strašno pobožnega. V Ljutomeru se je dne 31. oktobra na „kmetstem taboru“ ob začetku govora hlinil s tem, da je vzel klobuk z glave, se globoko priklonil in zaklical: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ Med govorom pa je tako nescamno nspadal može krščanskega naziranja, posebno duhovnike, da mu je g. vladni komisar od vzel besedo. Zborovalcem se je nastop samostojnega preroka studil. Naši govorniki nastopajo odkrifo, a samostojni govorijo kakor farizeji, hinavsko, prhlinjeno. Mi zahtevamo samoupravo za Slovenijo, a samostojni si tega ne upajo, ker so pod kuratelno brezverskih liberalcev.

Čast taki zavednosti in požrtvovalnosti! Naša krščanska stranka nima ne izvoznikarjev, ne vojnih dobičkarjev in tudi ne kričačev, ki jih imajo liberalci, samostojnejši in rdečkarji, da jim delajo „štimmungo“ za volitve. A nekaj ima kmetska zveza, kar vse nam nasprotnne stranke zmorejo: Tihe, pridne, zavedne in požrtvovalne delavce med našim ljudstvom. S Pohorja nam je poslal starček, ki ima že 74 križev na svojem hrbtu nad 400 K, katere je sam nabral med svojimi prijatelji za volilni sklad kmetske zveze. Starček nam piše: „Roka se mi tresse. Moči me zapuščajo. A eno bi še rad deživel: da bi pri volitvah v ustavotvornem skupščino zmogala krščanska stranka. Dasiravno nisem politik, a toliko je tudi meni pohorskemu starcu znano, da bodo same te volitve odlečile, ali bo naša domovina v krščanskem ali protikrščanskem taboru. Tudi jaz sem za stara leta nastopil pot volilnega agitatorja. Obljubljam vam sveto, da bom vse dni do volitev ronil od hiše do hiše pripovedovat ljudem, da je edina kmetska zveza prava krščanska slovenska stranka, ki ji je blagor vsega slovenskega ljudstva pri srcu. Nabral sem za volilni sklad kmetske zveze svoto 450 K, katero vam pošiljam po poštni nakaznici. A pride še več. Bog daj zmago!“ — Stranka, ki ima take ljudi, ne more propasti!

Kandidati Demokratske in Samostojne stranke.

Dr. Kukovec, minister, nosilec liste; Ivan Rebek, ključavničarski mojster v Celju; Ivan Prekoršek, upravitelj javne bolnice v Celju; Vilko Weixl, trgovec

s papirjem v Mariboru; Ivan Raušel, posestnik v Oprežju pri Središču; Anton Gnus, nadučitelj v Dobu pri Hrastniku; Ivan Kejzar, narodni poslanec v Mariboru; Peter Mravljak, posestnik v Vuhredu; Fran Petelinšek, kolar v Oplotnici; Konrad Elsbacher, trgovec v Laškem; Karol Kveder, ravnatelj meščanske šole v Ptuj; Vekoslav Spindler, urednik „Nove dobe“ v Celju; Ivan Kitak, obratni vodja v Rogatecu; Josip Sabati, nadučitelj v Gornji Polskavi. Kvalificirani kandidati so: Dv. Gustav Gregorin iz Trsta, član Jugoslovanskega odbora in Jadranskega zbora; dr. Vladimir Sernec, odvetnik v Mariboru; dr. Ernest Kalan, odvetnik v Celju; Franc Mravljak, profesor v Celju; dr. Ljudevit Pivko, profesor v Mariboru. Namestniki: Fran Voglar, narodni poslanec v Mariboru; dr. Vinko Železnikar, zdravnik v Slovenjgradu; dr. Tone Gosak, odvetnik v Ptuj; dr. Avgust Reisman, odvetniški kandidat v Mariboru; dr. Jože Tavčar, zdravnik v Središču. Od vseh teh gospodov kandidatov pride v najboljšem slučaju v poštev le eden vsi drugi so samo tiskani kandidati in da pridejo vsa enkrat v življenju njihova imena v časopis in na občinske deske. — Samostojna pa kandidira sledeče vel može za štajersko okrožje: Nosilec volilne liste je: Urek Ivan iz Globokega, Drogenik Josip iz St. Jurja, Mrmolja Ivan iz Pesnice, Kirbiš Ivan iz Prepolj Nemeč Jakob iz Okoslavcev, Jiršič Konrad iz Mislina, za Prekmurje se še določi, Jesenek Blaž iz Drnelj, Goričan Blaž iz Vojnika, Lipovšek Jakob iz Grušove, Premelč Viktor iz Bizeljskega, Stern Ivar iz Planice, Kolarič Josip od Sv. Boltenka, Robek Josip iz Bance, Drev Anton iz St. Janža pri Velenju Toplak Simon iz Most pri Ptuj. Kvalificirani kandidati so: dr. Vošnjak Bogumil iz Gorice, Dobnik St. iz Zlatoličja pri Ptuj, inženir in veleposestnik Fran Fabernik iz Vuhreda, Zavernik Josip, živinozdravnik v Murski Soboti in Vizjak Janko, živinozdravnik Brežicah.

Kandidata za Prekmurje. Vsiad splošne želje prekmurškega slovenskega ljudstva kandidirata na programu Slov. kmetske zveze Jožef Klekl, urednik „Novin“ in voditelj slovenskih Prekmurcev, in Božidar Sever, gerent v Dolnji Lendavi.

Iz Koroške.

Črna. V nedeljo 31. oktobra se je vršilo pri nas zborovanje zastopnikov naših organizacij, na katerem je obširno poročal o delovanju poslancev Jugoslovanskega kluba in o programu stranke nadrevizor Vladimir Pušenjak. V nedeljo dne 31. t. m. se priredi pri nas še volilni shod.

Mežica. Volilni shod, katerega so sklicale krščanska organizacije pri nas, je bil kljub temu, da se je vršil popoldan, jako dobro obiskan. V velikem številu so bili zastopani kmetje, delavci in obrtniki. O programu stranke in o delu v konstituantni sta govorila kandidata M. Stablovnik in Vladimir Pušenjak. Sprejela se je z navdšenjem rezolucija, katera opozarja vlado protidržavno najskanje nemškutarjev v Mežiški dolini in zahteva, da vlada energično vsa prizadevanja za pripojitev Mežiške doline k lačni Nemški Avstriji zatre.

Prevalje. Kakor navadno, tako je bil tudi volilni shod, ki se je vršil zadnje nedeljo, jako dobro obiskan. Prihiteli so na shod poleg kmetov tudi naši vrli delavci. Govorila sta na shodu kandidat kmetske zveze Martin Steblovnik in delavski tajnik Jožef Stabej o programu stranke in o važnih delavskih vprašanjih. Pri nas opažamo zadnje tedne prav živahno vrvenje. Koroški Slovenci kakor tudi slovenski uradniki iz cone A prihajajo prisiljeni radi nemškega terorja k nam in od nas v svojo domovino oziroma si poiščejo bivališče na sosednjem Štajerskem. Dobili bomo k nam sodnijo za Mežiško dolino, dočim pride v Guštanj krajno glavarstvo in davkarija.

Gaštanj. V nedeljo dne 7. novembra se vrši pri nas volilni shod Slovenske Kmetске zveze in sicer po rani maši. Govorita dva kandidata. Kmetje in delavci pridite v obilnem številu!

Spodnje Dravograd. Preteklo soboto sem se vozil zjutraj z vlakom iz Maribora v Spodnji Dravograd. V kupeju je sedelo par orožnikov ter nadgeometer iz Pliberka in njegov brat. Pogovor se je sukal okrog plebiscita navajali so se razni vzroki nesrečnega izida plebiscita in je med drugim izjavil en orožnik, da pusti takoj aretirati ženo glavarja v Velikoven in sicer, kakor sem pozneje izvedel radi tega, ker je strastno agitirala za Nemško Avstrijo in tudi glasovala za Nemško Avstrijo, dočim njem mož, slovenski glavar, ni šel niti k glasovanju. Pozivljamo vlado, da to zadevo preišče, g. nadgeometer bode lahko navedel ime tistega orožnika, ki je v vlaku o celi zadevi govoril. Vlada naj tudi poizve, ali je resnica da se je g. glavar po plebiscitu potegoval na službo v Nemški Avstriji, kjer ga pa niso hoteli sprejeti. Bivši gerent v Železni kapji, poštar

Drobniz, kakor tudi komisarja, kateri se službovali v Velikoven, lahko povejo, kako je glavar vedno dajal potuho nemškutarjem in jih podpiral. Dočim niso imeli zavedni Slovenci pri njem nobene zaščite. Pač pa je znal g. glavar o vsaki priliki zabavljati čez farje in nau je bilo jako neprijetno, ako je v kakem zastopu sodeloval kak duhovnik. Zahtevamo, da s takimi ljudmi vlada temeljito obračuna.

Berežje. Po listih, Jutro in Slovenski Narod se išče krivce za žalostni izid plebiscita in se cela krivda svraha na deželno vlado oziroma dr. Brejca. Res je, da so Narodni sveti vlado informirali tako, da je nam zasigurana zmaga, posebno moramo poudarjati, da sta pri nas dr. Mišič in Mahkota, oba liberalca, odločno trčila, da je zmaga naša in tudi take informirala plebiscitno komisijo, katere se je tudi pri Narodnih svetih naravnost informirala. G. minister Jovanović bode gotovo potrdil, da so poleg deželne vlade tudi Narodni sveti čali glede plebiscita zelo ugodne informacije. Pribiti moramo, da so bili v Narodnih svetih v ogromni večini liberalci, osobite očirji, uradniki in učitelji.

Mežica. V naši dolini so začeli po plebiscitu nemškutarji divigati glave in zahtevajo da se tudi naša dolina priklopi Nemški Avstriji. Opozarjamo vlado na to gibanje kakor tudi na dejstvo, da imamo v Mežiški dolini orožništvo, katero ne stori ničesar, da bi to gibanje v kali zadušilo. Pri nas so orožniki, kateri se vedno postavljajo na stran socijalnih demokratov in nastopajo, če le morejo, proti našim organizacijam. Da se socialni demokrati nasprotniki vsega slovenskega življa, vidimo pri nas, opazili sme pa tudi ob priliki glasovanja v coni A. Vladi prosimo, da prav kmalu zamenja orožništvo v Mežiški dolini in nam pošlje zanesljive odločno narodne orožnike, ki se ne bodo bratili s socijalnimi demokrati. Saj je bilo v coni A mnogo narodnih orožnikov, kateri zapuščajo Koroško. Pri nas so je dal časa opazovala tatvina v našem konsumnem društvu. Uslužbenecem se je posrečilo zasidati tatvico. Pri tej priliki je igralo orožništvo jako čudno vlogo in sicer iz gole simpatije do socijalnih demokratov. Tatvico so pustili pobegniti, menda radi tega, ker je njen ljubček poslovodja pri socijalno demokratičnem konzumnem društvu. Ako se bode ta zadeva temeljito preiskala, bode jasno, da je naša zahteva po premestitvi orožništva opravičena.

Narodno gospodarstvo.

Agrarna reforma. Geografska „Demokratija“ javlja, da je ministrtvo za agrarno reformo naselilo v Banatu, Bački in Slavoniji v zadnjih dveh mesecih 4000 dobrovoljcev iz zapadnih delov naše države.

Vinske cene še vedno rastejo. Zadnji teden je bilo že težko kupiti pod 18—20 K. Večje in bolj pozno brane partije so se plačevale po 20—22 K. Fina, sortirana vina še dražje. Vina primankuje, kajti lani še je zalegal pridelek iz l. 1917 in 18, letos pa so tudi te zaloge izčrpane. V mnogih krajih tožijo ljudje, da jim vino porjavi sil da ima okus po žveplu. Kje so naši vinarski strokovnjaki, da bi po listih poučili ljudstvo, kako je ravnati s takim blagom.

Dopisi.

Sv. Andraž v Slov. gor. Dne 21. m. m. smo tukaj pokopali kmeta Alojzija Ozvalič v navzočnosti 6 duhovnikov. Rajni je bil neumorno delaven in skrben gospodar, svojim otrokom pa pravi krščanski oče. Eden njegov sin je župnik v Rožni dolini, eden pa je davkar v Mariboru. Značilno za pokojnega je, da je malo pred smrtjo nasproti svojemu sinu-duhovniku potožil, rekoč: „Kako škoda, da pred volitvami umrjem; bo pa en glas manj za katoliško stvar!“ Naj v miru počiva!

Mala Nedelja. Tu je umrla Marija Zmazek, nacebnica Marijine družbe. Bila je vzgled prave pobožnosti, nad katero se tudi nasprotnik pobožnosti ni optikal. Pridna pri delu, vesela in prijazna v obče vanju, brez vsake jezičnosti. N. v. m. p.!

Osiuševci. Sestanek volilcev iz Osluševcev in Cvetkovcev se je vršil zadnje nedeljo popoldne v Osluševcih pri g. Hebarju ob lepi udeležbi prebivalcev teh vasi. Sestanek je sklical in mu predsedoval g. župan Megla. Govorila sta pa Ivan Rojs iz Ormvža in Tomaž Korpar, posestnik, in Osluševcev. Pri tej priliki je nabral g. T. Korpar za volilni sklad S. L. S. snesek K 140. Posne majte!

Galičija pri Celju. Tukaj se je dne 17. oktobra zopet poživilo Bralno društvo, ki je bilo med vojsko

gospodarskim potrebščinam dnevne povišujejo cene! Forej kmetje in gospodinjje, ki vam je na tem, da bodo vaši dohodki tudi v pravičnem razmerju z naraščajočimi izdatki, vsi na shod. Na vsak način pa morajo biti številno zastopane vse bližnje občine! Začetek ob 9. uri v Narodnem domu!

Urek in minister dr. Korošec. Začnjo novice "Gospodarju" pod ravnokar omenjenim zaglavjem popravljamo v toliko resnici na ljubo, da je bil Urek pri mariborski vnovčevalnici pred vojsko in ne med vojsko. Vse drugo pa, kako ga je pognal dr. Korošec od vnovčevalnice radi računov, pa ostane in je resnica. Sicer pa na našo tozadevno obdolžitev gospod hrebi molčijo in s tem potrjujejo sami neljubo jim zavešev.

Prava slika ruskega boljševstva. V nekem švedskem listu se popisuje današnja sovjetovska Ruska s petimi vprašanji in odgovori: 1. Kaj znači en žid na Ruskem? En žid na Ruskem, to je ljudski komisar. 2. Kaj dva žida? Dva žida, to je ljudski komisariat. 3. Kaj značijo trije židje? Trije židje tvorijo občinski zastop. 4. Kaj pa 99 židov in en Rus? To je sovjet. 5. A kaj 99 Rusov in pa en žid? To je pa rdeča armada.

Izstop iz „Samostojne“.

Podpisani Jožef Vernik, posestnik v Jarenini izjavljam, da izstopim iz „Samostojne kmetijske stranke“, ker sem spoznal, da Samostojna nas kmetsko samo za nos vodi. Stoji se mi, ogabna gonja gospodov okoli Samostojne, ki jo uganjajo proti krščanski kmetski stranki (Kmetaki zvezi) in njenim voditeljem. V naših krajih smo sedaj prav jasno spoznali, da je Samostojna največja nasprotnica kmetskega stanu, ker le širi sovražstvo in neslogo med kmetsko ljudstvo. Samostojna napada in se bori same proti krščanski stranki, sramoti katoliške meže, zato jo lahko imenujemo — liberalno stranko. Pri nas v Jarene odstopil od „Samostojne“ predsednik njenega krajevnega odbora g. Šumenjak, njema sledim jaz in še več drugih. V taki dražbi kot so samostojnejši, ne maram več biti. Odslej bomo zopet vsi zvesti prištasi Kmetake zveze.

Jarenina, 2. novembra 1920.

Jožef Vernik, posestnik.

Samostojna hinavščina.

Znani kričač Mermolja vlači sedaj na shode Sa mostojne nekoga Lipovščaka od Sv. Marjete ob Pesnici. Mož je tudi „govornik“. Dela se strašno pobožnega. V Ljutomeru se je dne 31. oktobra na „kmetstem taboru“ ob začetku govora hlinil s tem, da je vzel klobuk z glave, se globoko priklonil in zaklical: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ Med govorom pa je tako nescamno nspadal može krščanskega naziranja, posebno duhovnike, da mu je g. vladni komisar od vzel besedo. Zborovalcem se je nastop samostojnega preroka studil. Naši govorniki nastopajo odkrifo, a samostojni govorijo kakr farizeji, hinavsko, prhlinjeno. Mi zahtevamo samoupravo za Slovenijo, a samostojni si tega ne upajo, ker so pod kurateljo brezverskih liberalcev.

Čast taki zavednosti in požrtvovalnosti! Naša krščanska stranka nima ne izvoznicarjev, ne vojnih dobičkarjev in tudi ne kričačev, ki jih imajo liberalci, samostojnejši in rdečkarji, da jim delajo „štimmungo“ za volitve. A nekaj ima kmetska zveza, kar vse nam nasprotnne stranke zmorejo: Tihe, pridne, zavedne in požrtvovalne delavce med našim ljudstvom. S Pohorja nam je poslal starček, ki ima že 74 križev na svojem hrbtu nad 400 K, katere je sam nabral med svojimi prijatelji za volilni sklad kmetske zveze. Starček nam piše: „Roka se mi tresse. Moči me zpuščajo. A eno bi še rad deživel: da bi pri volitvah v ustavotvorno skupščino zmagala krščanska stranka. Dasiravno nisem politik, a toliko je tudi meni pohorskemu starcu znano, da bodo same te volitve odlečile, ali bo naša domovina v krščanskem ali protikrščanskem taboru. Tudi jaz sem za stara leta nastopil pot volilnega agitatorja. Obljubljam vam sveto, da bom vse dni do volitev ronil od hiše do hiše pripovedovat ljudem, da je edina kmetska zveza prava krščanska slovenska stranka, ki ji je blagor vsega slovenskega ljudstva pri srcu. Nabral sem za volilni sklad kmetske zveze svoto 450 K, katero vam pošiljam po poštni nakaznici. A pride še več. Bog daj zmago!“

— Stranka, ki ima take ljudi, ne more propasti!

Kandidati Demokratske in Samostojne stranke.

Dr. Kukovec, minister, nosilec liste; Ivan Rebek, ključavničarski mojster v Celju; Ivan Prekoršek, upravitelj javne bolnice v Celju; Vilko Weixl, trgovec

s papirjem v Mariboru; Ivan Raušel, posestnik v Oprežju pri Središču; Anton Gnus, nadučitelj v Dobu pri Hrastniku; Ivan Kejžar, narodni poslanec v Mariboru; Peter Mravljak, posestnik v Vuhredu; Fran Petelinšek, kolar v Oplotnici; Konrad Elsbacher, trgovec v Laškem; Karol Kveder, ravnatelj meščanske šole v Ptuj; Vekoslav Spindler, urednik „Nove dobe“ v Celju; Ivan Kitak, obratni vodja v Rogatecu; Josip Sabati, nadučitelj v Gornji Polskavi. Kvalificirani kandidati so: Dv. Gustav Gregorin iz Trsta, član Jugoslovanskega odbora in Jadranskega zbora; dr. Vladimir Sernec, odvetnik v Mariboru; dr. Ernest Kalan, odvetnik v Celju; Franc Mravljak, profesor v Celju; dr. Ljudevit Pivko, profesor v Mariboru. Namestniki: Fran Voglar, narodni poslanec v Mariboru; dr. Vinko Železnikar, zdravnik v Slovenjgradu; dr. Tone Gosak, odvetnik v Ptuj; dr. Avgust Reisman, odvetniški kandidat v Mariboru; dr. Jože Tavčar, zdravnik v Središču. Od vseh teh gospodov kandidatov pride v najboljšem slučaju v poštev le eden vsi drugi so samo tiskani kandidati in da pridejo vsa enkrat v življenju njihova imena v časopis in na občinske deske. — Samostojna pa kandidira sledeče vel može za štajersko okrožje: Nosilec volilne liste je: Urek Ivan iz Globokega, Drogenik Josip iz St. Jurja, Mrmolja Ivan iz Pesnice, Kirbiš Ivan iz Prepolj Nemeč Jakob iz Okoslavcev, Jiršič Konrad iz Misljaja, za Prekmurje se še določi, Jesenek Blaž iz Dramej, Goričan Blaž iz Vojnika, Lipovšek Jakob iz Grušove, Premelč Viktor iz Bizeljskega, Stern Ivar iz Planice, Kolarič Josip od Sv. Boltenka, Robek Josip iz Biance, Drev Anton iz St. Janža pri Velenju Toplak Simon iz Most pri Ptuj. Kvalificirani kandidati so: dr. Vošnjak Bogumil iz Gorice, Dobnik St. iz Zlatoličja pri Ptuj, inženir in veleposestnik Fran Fabernik iz Vuhreda, Zavernik Josip, živinozdravnik v Murski Soboti in Vizjak Janko, živinozdravnik Brežicah.

Kandidata za Prekmurje. Vsiad splošne želje prekmurjskega slovenskega ljudstva kandidirata na programu Slov. kmetske zveze Jožef Klekl, urednik „Novin“ in voditelj slovenskih Prekmurcev, in Božidar Sever, gerent v Dolnji Lendavi.

Iz Koroške.

Črna. V nedeljo 31. oktobra se je vršilo pri nas zborovanje zastopnikov naših organizacij, na katerem je obširno poročal o delovanju poslancev Jugoslovanskega kluba in o programu stranke nadrevizor Vladimir Pušenjak. V nedeljo dne 21. t. m. se priredi pri nas še volilni shod.

Mežica. Volilni shod, katerega so sklicale krščanska organizacije pri nas, je bil kljub temu, da se je vršil popoldan, jako dobro obiskan. V velikem številu so bili zastopani kmetje, delavci in obrtniki. O programu stranke in o delu v konstituantni sta govorila kandidata M. Stablovnik in Vladimir Pušenjak. Sprejela se je z navdšenjem rezolucija, katera opozarja vlado protidržavno najskanje nemškutarjev v Mežiški dolini in zahteva, da vlada energično vsa prizadevanja za pripojitev Mežiške doline k lačni Nemški Avstriji zatre.

Prevalje. Kakor navadno, tako je bil tudi volilni shod, ki se je vršil zadnje nedeljo, jako dobro obiskan. Prihiteli so na shod poleg kmetov tudi naši vrli delavci. Govorila sta na shodu kandidat kmetske zveze Martin Steblovnik in delavski tajnik Jožef Stabej o programu stranke in o važnih delavskih vprašanjih. Pri nas opažamo zadnje tedne prav živahno vrvenje. Koroški Slovenci kakor tudi slovenski uradniki iz cone A prihajajo prisiljeni radi nemškega terorja k nam in od nas v svojo domovino oziroma si poiščejo bivališče na sosednjem Štajerskem. Dobili bomo k nam sodnijo za Mežiško dolino, dočim pride v Guštanj krajno glavarstvo in davkarija.

Gaštanj. V nedeljo dne 7. novembra se vrši pri nas volilni shod Slovenske Kmetake zveze in sicer po rani maši. Govorita dva kandidata. Kmetje in delavci pridite v obilnem številu!

Spodnje Dravograd. Preteklo soboto sem se vozil zjutraj z vlakom iz Maribora v Spodnji Dravograd. V kupeju je sedelo par orožnikov ter nadgeometer iz Pliberka in njegov brat. Pogovor se je sukal okrog plebiscita navajali so se razni vzroki nesrečnega izida plebiscita in je med drugim izjavil en orožnik, da pusti takoj aretirati ženo glavarja v Velikoven in sicer, kakor sem pozneje izvedel radi tega, ker je strastno agitrala za Nemško Avstrijo in tudi glasovala za Nemško Avstrijo, dočim njem mož, slovenski glavar, ni šel niti k glasovanju. Pozivljamo vlado, da to zadevo preišče, g. nadgeometer bode lahko navedel ime tistega orožnika, ki je v vlaku o celi zadevi govoril. Vlada naj tudi poizve, ali je resnica da se je g. glavar po plebiscitu potegoval na službo v Nemški Avstriji, kjer ga pa niso hoteli sprejeti. Bivši gerent v Železni kapji, poštar

Drobniz, kakor tudi komisarja, kateri se službovali v Velikoven, lahko povejo, kako je glavar vedno dajal potuho nemškutarjem in jih podpiral. dočim niso imeli zavedni Slovenci pri njem nobene zaščite. Pač pa je znal g. glavar o vsaki priliki zabavljati čez farje in nau je bilo jako neprijetno, ako je v kakem zastopu sodeloval kak duhovnik. Zahtevamo, da s takimi ljudmi vlada temeljito obračuna.

Berežje. Po listih, Jutro in Slovenski Narod se išče krivce za žalostni izid plebiscita in se cela krivda svrača na deželno vlado oziroma dr. Brejca. Res je, da so Narodni sveti vlado informirali tako, da je nam zasigurana zmaga, posebno moramo povdarjati, da sta pri nas dr. Mišič in Mahkota, oba liberalca, odločno trčila, da je zmaga naša in tudi take informirala plebiscitno komisijo, katere se je tudi pri Narodnih svetih naravnost informirala. G. minister Jovanović bode gotovo potrdil, da so poleg deželne vlade tudi Narodni sveti čali glede plebiscita zelo ugodne informacije. Pribiti moramo, da so bili v Narodnih svetih v ogromni večini liberalci, osobite očirji, uradniki in učitelji.

Mežica. V naši dolini so začeli po plebiscitu nemškutarji dvigati glave in zahtevajo da se tudi naša dolina priklopi Nemški Avstriji. Opozarjamo vlado na to gibanje kakor tudi na dejstvo, da imamo v Mežiški dolini orožništvo, katero ne stori ničesar, da bi to gibanje v kali zadušilo. Pri nas so orožniki, kateri se vedno postavljajo na stran socijalnih demokratov in nastopajo, če le morejo, proti našim organizacijam. Da se socialni demokrati nasprotniki vsega slovenskega življa, vidimo pri nas, opazili sme pa tudi ob priliki glasovanja v coni A. Vladi prosimo, da prav kmalu zamenja orožništvo v Mežiški dolini in nam pošlje zanesljive odločno narodne orožnike, ki se ne bodo bratili s socijalnimi demokrati. Saj je bilo v coni A mnogo narodnih orožnikov, kateri zapuščajo Koroško. Pri nas so je dal časa opazovala tatvina v našem konsumnem društvu. Uslužbenecem se je posrečilo zasistiti tatvico. Pri tej priliki je igralo orožništvo jako čudno vlogo in sicer iz gole simpatije do socijalnih demokratov. Tatvico so pustili pobegniti, menda radi tega, ker je njen ljubček poslovodja pri socijalno demokratičnem konzumnem društvu. Ako se bode ta zadeva temeljito preiskala, bode jasno, da je naša zahteva po premestitvi orožništva opravičena.

Narodno gospodarstvo.

Agrarna reforma. Geografska „Demokratija“ javlja, da je ministrtvo za agrarno reformo naselilo v Banatu, Bački in Slavoniji v zadnjih dveh mesecih 4000 dobrovoljcev iz zapadnih delov naše države.

Vinske cene še vedno rastejo. Zadnji teden je bilo že težko kupiti pod 18—20 K. Večje in bolj pozno brane partije so se plačevale po 20—22 K. Fina, sortirana vina še dražje. Vina primankuje, kajti lani še je zalegal pridelek iz l. 1917 in 18, letos pa so tudi te zaloge izčrpane. V mnogih krajih tožijo ljudje, da jim vino porjavi sil da ima okus po žveplu. Kje so naši vinarski strokovnjaki, da bi po listih poučili ljudstvo, kako je ravnati s takim blagom.

Dopisi.

Sv. Andraž v Slov. gor. Dne 21. m. m. smo tukaj pokopali kmeta Alojzija Ozvalič v navzočnosti 6 duhovnikov. Rajni je bil neumorno delaven in skrben gospodar, svojim otrokom pa pravi krščanski oče. Eden njegov sin je župnik v Rožni dolini, eden pa je davkar v Mariboru. Značilno za pokojnega je, da je malo pred smrtjo nasproti svojemu sinu-duhovniku potožil, rekoč: „Kako škoda, da pred volitvami umrjem; bo pa en glas manj za katoliško stvar!“ Naj v miru počiva!

Mala Nedelja. Tu je umrla Marija Zmazek, nacebnica Marijine družbe. Bila je vzgled prave pobožnosti, nad katero se tudi nasprotnik pobožnosti ni optikal. Pridna pri delu, vesela in prijazna v občevanju, brez vsake jezičnosti. N. v. m. p.!

Osiuševci. Sestanek volilcev iz Oslušovcev in Cvetkovcev se je vršil zadnje nedeljo popoldne v Oslušovcih pri g. Hebarju ob lepi udeležbi prebivalcev teh vasi. Sestanek je sklical in mu predsedoval g. župan Megla. Govorila sta pa Ivan Rojs iz Ormvža in Tomaž Korpar, posestnik, in Oslušovcev. Pri tej priliki je nabral g. T. Korpar za volilni sklad S. L. S. snesek K 140. Posne najte!

Galleja pri Celju. Tukaj se je dne 17. oktobra zopet počivilo Bralno društvo, ki je bilo med vojsko

vsiteri odhoda malodana vseh odbornikov na vojsko, zadremalo. Izvolil se je nov odbor. — Takoj po obdobjem zboru je nastopila Dekliška zveza z zelo zanimivim vspremem. Golavšek Tončka je deklamovala Razlagovo Domovino, Pečnik: Blagor ti, nedolžno srca. Križan pa je v daljšem govoru ognjevitno razlagala pogubljivost alkohola ter v vznesenih besedah klicala na boj proti največjemu sovražniku slovenskega ljudstva. Tončka Voršnik je bodrila k pogumu. Nežka Breclj je pripovedovala zgodbo o kmetiču in smrti tako zanimivo, da smo jo z napeto pozornostjo poslušali; in še več govornic je nastopilo, ki so nam povedale marsikaj zanimivega, poučnega, pa tudi veseliga. Sestanek DZ, ki je že večkrat nastopila, je res krasno uspel; k temu je pripomoglo zlasti tudi donacija pevski zbor, ki je zapel par krasnih narodnih pesmic! Ko smo, polni najlepših utisov odhajali iz sale, je bila vseh želja: Še enkrat kaj takega!

Doj pri Hrasniku. Nedeljo, dne 10. m. m. so bruhali komunisti z balkona poštnega postlopa zveplo in ogenj nad duhovščino. Nalašč zato najeti sodrugi, vneti zagovorniki tretje internacionale, so vabili mimoidele na svoje zborovanje, ki je stalo, po stari navadi rdečkarjev, v znamenju „večnolepega“ zabavljanja. Razmerno je pa bila ost vsih govorov naperjena manj proti draginji in današnjim žalostnim razmeram, kakor pa proti farjem, ki so edini povzročitelji vsega današnjega gorja. S prav neumnimi pri spodobami so hoteli duhovščini predbacivati da je s svojimi verskimi obredi in molitvami podajala svetovno vojsko; to baje radi tega, ker so naši duhovniki molili za avstrijsko „zmago“, italijanski in drugi pa za zaveznisko. Da so se rdečkarji od sovražnikov ravno tako mirnodušno dali voditi v svetovno klarje kakor naši, je sodrugarški govornik vedoma pozabil. Pekar se je osmešil, ko je ostel g. župnika, zakaj ni, predno je dovolil rekvizicije zvonov, prišel vprašati hrastniških rudarjev, ki bi to nikdar ne bili pripustili. Skoda, da nismo vedeli med vojno za to visoko instanco, ki bi s svojim mogočnim vplivom bila edvalila težka bremena rekvizicij od naših ram. Hvala Bogu, da so bili govori namenjeni zabavi in ne resnemu premljevanju. Gospodje od tretje, kmalu vam bo odslenkalo!

Anton Pavc.

K živinorejski enketi

Postaviti se moramo na svoje noge, je naglašal predlagatelj nuredbe za takojšnje izvolitev občinskih živinorejskih odborov, ker državne podpore bodo prej ali slej prenehale. Živinorejska zadruga, ki s svojimi majhnimi deleži ne spravijo vkup niti svoje zadostujoče za nakup enega plemenskega bika in ki zato čakajo na državno podporo, naj se opustijo; to so v resnici je društva (menda z letno članarino; op. moja) — je naglašal drug vdeležanec, ki pa ni počel oddaje bikov za dvotretjinsko ceno iz državih sredstev privatnim posestnikom, oziroma zasebnim bikorejcem. To so napačni nazori.

Kmetijski stan tvori temelj vsake države in za njegov napredek so in bodo vsikdar dolžni skrbeti vsi sloji človeške družbe. Podpore za povzdigo kmetijstva bi se mogla črtati le v državi norcev ali v predpopulih razmerah, nikdar pa v kulturnih državah. Iste se morajo deliti sicer v različnih oblikah, direktno ali indirektno, več za eno in manj za druge panoge, v višini odgovorjajoči različnosti krajevnih razmer — toda deliti se bodo na veke in sicer v tem večji meri, čim bolj bo število človeške družbe izmogovalo utrjeno kmetisko zemljo. Živinoreja predstavlja nekaj medlen med surovo zemljo in kulturnim človeštvom; živina prebavi golov del zemeljskih plodin in jih poda nato v finerši, lažje razpoljivi obliki omehkuženemu, kulturnemu človeku — je torej nekaj hlapec človeka, komur pripada tudi plačilo; kdor uživa živalske proizvode, je tudi dolžan skrbeti za napredek živinoreje, — kulturna država je dolžna deliti podpore za živinorejo, dokler ostane on sam dojenček ali otrok še navezan na uživanje živalskega mleka in dokler bo on sam človek še užival živalsko meso ali se oblačil v volneno obleko. Presojajmo logično in dajmo vsaki kmetijski panogi meso, ki ji po njeni praktični važnosti za človeški rod pristojna; po tej važnosti razdelimo prispevke, ki jih človeška družba, zbrana v državi, svojim rediteljem, živini in zemlji poklanja.

Država mora deliti živinorejskim združeniam, naj bodo to zadruga ali društva, redne, po zakonu določene vzdrževalne podpore, primerne njih letnim režijskim stroškom. Od dobre živine imajo hasek ne je kmet, marveč tudi delavec in bogataš; najboljša živina nudi svoje proizvode v zvišani meri, tor vsled tako nastale nadprodukcije cenejše za delavca, in nudi finerše proizvode za izbirčne želodce bogatašev. Danska je štela leta 1910 skupaj 1200 živinorejskih društev z 1464 biki, za katere se je izplačalo dan-skih K 319.798 državne podpore; ter 520 kontrolnih društev, katerim se je izplačalo danskih K 119.575 državne podpore. Podpore so že v živinorejskem zakonu sistematizirane; tozadevna določila radi živinorejskih društev se glasijo:

1. Društvena pravila morajo biti odobrena od kmetijskega ministra in morajo vsebovati naslednja določila: a) da živinozdravnik preišče bika dobita na leto; b) da načelstvo ali poseben odbor pregleda vsaj enkrat na leto črede vseh članov na lico mestar; c) da se krava članov licencujejo z zadostnim razumovanjem in strogotjo.

2. Državna podpora se izplačuje za gotovega bika, ki mora biti premovan na kaki državni razstavi ali na kaki od države subvencionirani kmetijsko-društveni razstavi; tudi mora bik, dokler ni dosegel potomstvene premije, doseči vsako leto premijo na ka ki kmetijsko-društveni razstavi ali — po izpolnjenem 2 letu — biti vsaj spoznan premije vreden na kaki državni razstavi, izvzeto če posebne okoliščine jo onemogočajo, kar mora potrditi predstojnik razstavnega okrožja.

3. Podpora se izplača le, če je bik star nad 11 leta in le dokler ostane bik, ki mora biti last društva, v polni plemenski sposobnosti.

4. Letni prispevek, ki se zaračunava od dne, ko je društvo bika prevzelo, znaša danskih K 150 za vsakega bika, vendar se mora ta znesek, katere vse prejme deželna zveza živinorejskih društev odgovarjajoče število njenih bikov, dvigati med 130 in 170 K glasom od zveze napravljene klasifikacije, pri kateri se je ozirati na kakovost bika, ter na delavnost društva v obče.

5. Če se bik proda, ostane prispevek neskrajšan, ako si društvo v teku dveh mesecev po prodaji nabavi novega, gornjim določilom ustrežajočega bika.

Če je bil bik premovan na kaki državni razstavi, mora ostati v deželi in se uporabljati za plemo vsaj do 1. majnika naslednjega leta.

6. Z ozirom na uporabo državnega prispevka stojijo društva pod nadzorstvom kmetijskega ministra.

Če bi po zakonu ustanovljenih rednih letnih pri-spevkov ne bilo, bi Danska ne imela toliko živinorejskih in kontrolnih društev in njena živinoreja ne bi stala danes na tako visoki stopnji. Danski kmeti stojijo gnotno veliko boljše od našega in je v splošnem in strokovnem oziru bolj (solsko) naobražen od našega; po logiki slovenskih protiviteljev podpiranja knetskega napredka s pomočjo državnih podpor, bi danski državi ne bilo treba žrtvovati niti vinarja za svojega kmeta. Podpore niso potrebne pridobitnim in denarnim zadrugam; stroko pospeševalnim zadrugam ali društvom pa je podpora vnaprej zagotoviti in ne le podeljevati na vsakratno moledovanje, ter desetkratno argiranje.

Prisilne kmetijske organizacije so nekaj prav idealnega. Čudim se le, da zagovarjajo prisilno organizacijo za kmete ljudje, ki ne marajo nič slišati o prisilni organizaciji vse človeške družbe in obliki komunizma. Prisilna organizacija izključuje tekmo posameznikov; lenuha prisiliš nikdar, da bi postal priden in s tem znevuljši pridnega, ki se istotako poleni oziroma zoperstavi, da bi moral pod enakimi pogoji več delati kakor lenuh. Kdor ni naravnost komunist po boljševiskem vzorec, naj glede stanovskega napredka zaluča idejo prisilnih organizacij med stare šaro in goji duhu človeštva odgovarjajočo svobodo tekmo in svobodne organizacije; pridni naj hitlje prosijo naprej, za njimi bodo prihrvsali enkrat tudi lenuhi.

Volilni red za ustavotvorno skupščino. Priredil dr. Stefan Sagadin. 1920. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. 100 strani, cena 16 K po pošti 1 K 20 v več. Pravkar je izšel volilni red za ustavotvorno skupščino. Priredil ga je dr. Stefan Sagadin načelnik v ministristvu za konstituantno. Brošura ne obsega le volilnega zakona, marveč tudi prav lepe razlago o proporcni volitvi, o volitvah s kroglicami ter navodila, kako je razumeti vse druge volilne pred-pise. Brošura je potrebna za vsakogar, ki se zanima za volitve, zlasti jo morajo imeti županstva in drugi uradi, ki se bodo bavili z volitvami. Volilni red se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Novi koledarji za leto 1921. Cirilova tiskarna v Mariboru je izdala in razpošljila te-le koledarje za leto 1921: „Zepnibil'ežnikoledar“, trde vezan, zelo ličen, pripraven za razne zapiske. Cena s poštnino vred 7.50 K. — „Pisarniški bilježnikoledar“, obsežen, format 26:17 cm, pripraven da stoji na mizi; ima obširne prostore za dnevne zapiske. Stane s poštnino vred 15 K, brez poštnine 12 K. Je gotovo najcenejši koledar te vrste. — Oba koledarja se tople priporočata!

Pojedelske stroje raznih vrst, kot: vite, rula-filnice, žitne čistilne mlino, sadne in grozdne mlino, stiskalnice, pluge, reporeznice itd. ima v zalogi Iv. Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45. Več o tem v inseratnem delu lista.

Najlepši izlet

pri vsakem vremenu popoldan in zvečer je do vina „ALWIES“ v Lejtersbergu. Vino po 16, 20, 24, 28, 32 in 50 K liter. Dobra kuhinja in v nedeljo godba. 864 GOSTILNA RUDOLFA

DROŽE! 869 **DROŽE!**

TOVARNA ZA SPIRIT IN DROŽE O. DRUŽBA V RAČJEM

prilpoda svoje izdelke.

Mala darovanja.

Razna!

URI

ročno vaje se sprejemajo v papirni. Zeloje ur, stahine in erobrine. Cena smerna. Poštebna točna.

IAN IGNAČI, MARIBOR

Črjalni trg v gradu (Hrsg.)

OBLEKO.

švicarske in najfineje. Točno in sofitno drlo. Dobro blago. Ceneje kotur kjerkoli, namo pri:

ALOJZIJ ARBEITER, Maribor, Doroško ulica št. 15, (pri starem mestu). 401

Jurij Juteršnik

škar in plakar, Maribor, Doroško ulica št. 8, se pripravljajo na izdelavo vseh v to stroko oprebe. 254 Na zahtev! Na dnevno!

V najem se vname gostilna. Pošudbe naj se blagovilje poslati na J. M. hotel Beograd, Slovenjgradec. 936

Gostilno vnanem v najem ali na račun. Pošudbe naj se blagovilje poslati na J. M. hotel Beograd, Slovenjgradec. 940

Kupi sei

Petrolejske kante

dvo z sabojem, plačamo po 58 K posamezno po 20 K, vsaka železniska postaja. Sever & Kom., Ljubljana. 877

Suhe gobe

izbrano seme, kumno ter vse druge dečline pridelke kupuje trgovina s semeni

Sever & Komp., Ljubljana. 846

Kosti, ščetine, staro železo, canje

kupuje vsako množino po najvišjih cenah.

KARL SIMA, POLJČANE.

Kupim sledeče stvari: Žago ali mliz, gostilno, malo vilo, gozd, posestvo, četudi v hrbihi, eden polnojarmanik (volčec), eno perno lokomobilo 16 do 20 PH. Pošudbe s natančnim popisom in ceno sa A. Marinc, Gomilsko pri Celju. 918

Jabolka vsake vrste in druge dečline pridelke kupuje Henrik Senekovič, Maribor, Urbanova ul. 28. 996

Malo posestvo

v dobrem stanu kupim. Pošudbe pod „Gec“ poštau ležeče Šmarje pri Jelšah. 939

Proda sei

Novozidana vila

pri Glavni cesti pol ure od Ptujja za gostilniško obrt ali kakšega drugega obrtnika sposobus. Ima 4 sobe in 4 podzemeljske kleti, 8 svinjake, kravji hler, dobro vodo, z lad sadoncau'k in eno njivo; brez bremena. Več pove Janes Arbeiter, Zabore: pri Ptujju. 943

ŽEPNI KOLEDARČEK

CENA K 7-50 ZA LEJO 1921 CENA K 7-50

IZDALA IN ZALOŽILA TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

Pristaši! Zbirajte za volilni sklad!

Glasovir, deher se prada. Maribor. 842

Jako lepe moške obleke

noviji, fini klobuki, kravate, su-pelcirana kradenca s marmorsko plošče in volika Marijina pedolita se prada. Vranova ul. 6. K. K. strazje, dešna. Maribor. 941

Pohišstvo razvavetno, urealo, zaleznato garnituro itd. je is neke zapuščene na prodaj. Vojkoviški trg 4, Maribor št. 12. ure in od 14. do 16. ure. 943

Lepo posestvo

na spočnem Muzskem paju 47 oravol zemljo sa tega 7 starih vinogradev mnogo živine, zaleznato premičnino se prada na dva miliona kron proti plačilu. Posudbe na upravnishvo pod „Ugadi“ znakom v Glasovirju. 944

Kdor si želi nabaviti pristavo suzano

haloško vino

se naj blagovili poslati „Poro haloške trgovine z vinom Antona Korenjak in drug pri Sv. Barbore v Halosah. 871

Pozor mlinarji!

Dobro ohranjen valjni sled ali valjarji 475 krat 217. vodni Ben-rabi, se po ceni prada; tudi stroji „Enreka“ sa šliščenju moga. Vse pore Paul Plocher, Ptuj. Za pošudbe št. 24. 947

Prvovrstno čehoslovaško blago.

ekno za moške in ženske obleke, debeli hlačni caji, rani barbeni, farbarski druki, kameti za Wenz-ter vse čevljarske potrebšćine, dospela in se dobijo po najnižjih cenah v trgovini Šešnar, Maribor, Nedelja. Istotam se kupujejo vsi poljski pridelki po najnižjih cenah. Prepriči se naj vsak sam. 918

Cepljene trte

kakor tudi belo zecpljeno železnico ima v sal gi Anton Slodjan, trtar v Jurčicah pri Ptujju. 948

Nova hiša se prada. Maribor. Smetanova ul. 50, dvanaštrojna, vsebje 11 sob, 11 kuhinji in 11 drvaric na stadni solnadi. Več se lve pri Antonu Vranju, p. Križevci pri Ljutomeru. 949

Proda se 25 orahovih dečlin za pobitvo. Blagovilje poštau pri g. Nidorfer, Vrblje, Zales. 945

Službe:

Majer zavešljiv in vrtan, vedjo družino se upravnimo. Pošudbe na Peter Gorob Partizje 44, Sv. Jurij v Slov. g. 944

Dva volarja in tri hlapce k tolikim tonajkim uprezam se iščejo. Plača po dogovoru, prosto stanovanje karja in polje. Prednost imajo prosilci sa več duševskimi delavci mi mo-mi, kateri dobe sa vsak dan od-dajno dmino. Vstop 'akoj ali nepoznane s 1. januarjem. Pošudbe je poslati na Knesoro oskrbnishvo v Konjicah. 946

Pošteni, vti majeriki ljudje s 3 d. delavskimi močmi, ki se razumejo na poljsku in vino, radika lela sa sprejmejo s 1. februarjem sa 1. marcem. Vpraša se naj v p. pirni V. Blanke, Ptuj. 947

Krojač ki bi žival sa trpno vino, dobi sa trpno delo. Naslov v upravnishvo. 948

Kovaškega učence

14 do 16 let staroga, sprejme sa Fer-udak, kovaški mojstor v B. 5:cah. 949